

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hova a lap szellemi
részét illető közlemények, előfizetési és hirdetésidő-
jak küldendők.
Kéziratok nem utadnak vissza.

Felelős szerkesztő: Éder János.
Kiadó- és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 ko
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel

Haladjunk!

Ha figyelemmel kísérjük a modern élet folyását, lehetetlen, hogy meg ne döbbsen mindnyájunkat az a közös vonás, mely a szellemi és szociális munkásság minden ágában nyilatkozik. Ideges nyugtalanság, sóvárgó keresése valaminek, amit nem találunk, keserű beletörődés a sivár jelenbe, vagy tehetetlen fölháborodás és újra emésztő csüggedés: — szóval pesszimista hangulat mindenben és mindenütt. Az ideálok, melyekért küzdeni kell, vagy lehet, megfogyatkoztak, vagy mink magunk döntöttük le őket és a nagy eszmék lelkesítő ideálok helyett üres frázisok, divatos jelszavak körül sorakozunk. Nem csoda. A modern ember gyorsan él: már pedig az eszmét csak hosszas tanulmány, gondolkodás szüli, a jelszavak terjesztésére pedig az agilitás is elég.

Az ember, a természetben rejlő lustaság miatt, jó néven veszi, ha más gondolkodik helyette, azért hamar fölkapja és elfogadja a tetszetős jelszót, amely a tömeg indolenciája révén, befolyást és tekintélyt biztosít agilis kiröppentőjének, úgy a politikában, mint a társadalmi életben.

A legtetszetősebb jelszó, hogy sokat haladtunk. De azért mégis bizonyára mindenki érzi, hogy nem állhatunk meg itt, ahol vagyunk.

hanem előre kell törnünk a többi nemzetekkel, hogy el ne maradjunk mögöttük. Mert a nemzetek, mint a sivatagban járó vándor, nem mulathatnak soká a haladás egy-egy frázisán, hanem rövid pihenés után tovább kell menniök, új cél felé, ha csak el nem akarnak veszni a pusztában.

Mi pedig, úgy érezzük, hogy állunk és maradunk. Tespedést, degenerációt látunk a közélet minden terén s ha néha-néha mozdulni is látszik a köztudat: a csínált lelkesedés, a mű — felbuzdulás hamar lohad: — a nemzet szíve, mint a kova, kiadja a szikrát, de hideg marad és lomhán ver tovább.

Jelszavak röpködnek mindenütt, de a komoly munka nyomait nem látjuk, az eszmék harcának éltető izgalmait nem érezzük sehol. Am annál súlyosabban nyögjük a protekció átkát, amely veszedelmes métegyként ette bele magát közéletünkbe és nem csupán hervadó babérokhoz, hanem zsiros stallumokhoz is juttat — még az irodalom és művészet terén is.

Az eszmék evolúciója és háborgása a közéletben az, ami a tengerjárás, a vihar az oceánon, áramok járják a tengert, amelyeknek más a főokuk, a tartalmuk és az irányuk, — épp úgy, mint a társadalomban. S amint a tenger

örökké mozgásban van, bármily simának is lássék tükre, azonképpen forrong és vajudik az emberi társadalom is. S valamint a tengernek a folytonos mozgás adja és őrzi meg tisztaságát, épp úgy a közéletben is az eszmék harcának nyomán tisztulnak meg az ideálok, nemesednek meg a közérkölcsök.

Mert ideálok nélkül nincsen haladás. nincsen élet, még a nemzetek történetében sem. Az ideálok — mondja Carlyle — világító tornyok a történelem tengerén, s ha feljök tartva, nem mindig ér is biztos révbe a társadalom hajója: — bizonyos hogy a nagy fölfedezéseknek, az emberiség fokozatos haladásának és művelődésének mindig az a remény és küzdelem volt a főrugója, melylyel a hajót a világító tornyok felé kormányozták. Ez a remény és ennek a küzdelemnek nemes vágya buzdítson minden igaz hazafit, hogy nemzetünket előbbre, mind előbbre vigyük a haladás útján.

Téves hírek a mustcukrozásáról. Egyes lapokban olyan közlemények jelentek meg, amelyek arról szóltak hogy az idén a must cukrozására Magyarországon általános engedélyt adtak illetékes helyről nyert értesülésünk szerint ez a hír nem felel meg a valóságnak. A most kiadott rendelet csak kiegészíti és részben módosítja a bortörvénynek 1908. évben 114.000 szám alatt kiadott végrehajtási rendeletét, illetve ennek azon rendelkezéseit, amelyek részletesen megállapítják azokat a föltételeket és korlátokat melyek mellett a must

TARCSA

A hajtók.

Irta: Bársony Mihály.

Két nap, két éjszaka esett a hó. Harmadnap kitisztult az ég s oly kemény kéreg támadt a vastag fehér palást tetején, hogy a felnőtt embert is megbirta.

A gazdák elégedetten dörzsölgették össze a tenyereiket.

— Nem kell félni a jövő évi kenyert . . .

No, a télről nem.

Bizony, bizony kívánni sem tudtak volna alkalmasabb időt a vetésekre.

Az uraság. . . No, annak ugyan nem fájdul meg a feje az időjárásba. Akkor a darab földön csak terem valami ennivaló, ha mostohán jár is az idő. De meg ott a bank. Kisegíti az a nagy Fundusokat. Aztán egyik esztendő helyre üti a másikat. Nem úgy van a nagy ur, mint a kis ember. A szegény parasztot egy esztendő is agyonüti.

Hát akinek még talpalatnyi földje sincs? Annak mindenféleképp keserves a sora. Pedig de sokan vannak. Ha jó az

idő, nem nekik jó, ha meg rossz, hát ők érzik meg leg hamarabb. Kevés munka, kevés bér. Aztán éljen a szegény ember egész éven át. Mert csak tavaszon, meg nyáron át van szóbajöhető kereset . . .

Hogy ilyen alkalmatossá vált az idő, az uraság erdésze másfélszáz embert verbuvált a faluban hajtókkal. Igaz, negyven krajcár a napszáma, de azért az első dobzóra összejöttek az emberek. Száz helye van a pénznek.

Ugy egymásközt mondogatták is:

— Kevés, kicsi napszám . . .

— Kicsi? De ha én nem mögyök, mögy más.

— Itt a hiba.

Igy az uradalom vadászatain sok mágnás verődik össze a faluban. Honnan jönnek, honnan nem, ki tudná azt megmondani? A vérszagra sereglenek össze. A nagy városok öntik. . . Anyian forgolódnak a kastély környékén, hogy Köröst lehetne velük rekeszteni.

Hát szép mulatság is az ilyen nagy darab földön való puskázás. Egy-egy szoritásban csak úgy nyüzög a vad s ezrivel kerül teretekre. Különösen, ha az idő is ráfordul. No most ráfordult. Mondogatták is a parasztok:

— Lősz zsákmány fölösen. Kemény az ájer!

Lett is.

Az első nap sűrűn ropogtak a puskák. Rakásra hullt a vad. Hanem estére kelve délnyugati szél kerekedett s éjjelkor már csak úgy zuhogott az eső.

Másnap az emberek féltérdig gázoltak a csatakos hólebe. Jó, hogy a fekete agyag nem engedett, mert akkor elmerültek volna az őszi szántásokon. . .

Hogy harmadnap is szitált az eső, már délben befejezték a hajtást.

A sűrűsi földek szüzen maradtak. Azokat ha rájön az idő, majd a tisztek hajtják meg a szolgabírákkal, a doktor, meg a patikussal. Bizony azért a néhány táblaért nem érdemes Bécsset, vagy Párist odahagyni. Aztán a kaputosoknak is kell valami. Ki tudja, mikor veszi hasznát az uradalom, vagy legrosszabb esetben a tisztek.

Tagadhatatlan, az uraknak sem tetszett, hogy az idő úgy belejátszott a mulatságukba. De nem vesztettek annyit, mint a parasztok. Hogy hat nap helyett csak három napra kapnak napszámot, az még hagyján. Bir ez is elég nyomós eset. Hanem az már csakugyan érzékenyen

cukrozására kivételesen engedélyt lehet kapni. Az engedélyt azonban esetről-esetre előzetesen kérni kell az illetékes szőlészeti és borászati felügyelőségtől s ugyanakkor a mustból mintát is kell oda beküldeni. A felügyelőség csak az előírt feltételek felforgása esetén adhatja meg az engedélyt. Az ezzel ellenkező híreknek tehát ne adjanak hitelt a szőlősgazdák mert aki mustot engedély nélkül cukrozza továbbá aki a megengedettnél több cukrot vagy meg nem engedett cukorneműeket használ, az kihágást követ el, mely nyolc naptól három hónapig kiterjedhető elzárással és 10 koronától 1000 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntethető.

Iparoktatás.

Az ipari élet fejlődése a jelenkor iparosával szemben képzettség tekintetében állandóan fokozódó követelményeket támaszt. A munkamegosztás folytán az ipari munka és termelés mind apróbb és részletesebb feladatokra tagozódik.

Minél fejlettebb munkamegosztás és minél tökéletesebb a gépek teljesítőképessége, annál inkább kell gondoskodni arról, hogy az ipari munkás képes legyen áttekinteni azt a munkakört, melynek ő egyik szerves része. Mert tudás és értelmiség hiányában nemcsak a munka lesz közömbös hanem megszűnik a fejlődés lehetősége is, sőt elapad az ipari alkotással szorosan összefüggő meglegetés forrása.

Egyre terjed az a vélemény, hogy az ipari fejlődés jövője nem annyira a gépek tökéletesítésében és a munkarendszerek fejlesztésében, hanem az iparosnevelésben van leteleményezve.

Mintegy 20 évvel ezelőtt az Országos Iparoktatási Tanács olyan szervezet megalakítását tűzte célul, mely az ipari élet különböző terén dolgozó iparosok és ipari munkások képzését biztosíthatja.

A nemzetközi kiállítások élénk tanúbizonyságát adják annak, hogy az egyes országok mily nagy gondot fordítanak a rajzoktatás és az iparosnevelés minden fokon való szervezésére és fejlesztésére.

A tudomány, a művészet és gyakorlati ipari élet kölcsönhatása egy újfajta iskolatípus, a gyakorlati ipariskola kialakulására vezetett.

A hazai szervezet ugyanazon az eszmén épült fel, mely a külföldön hatékonyan bizonyult. Csak hogy nálunk arra is figyelemmel kellett lenni, hogy miképpen lehetne legeredményesebben biztosítani a lakosság minden iparüző rétegének művelődését.

Érintette őket, hogy a csizmákat szétette a hó.

Már a második napon mondta Bagó János Surul Pistának:

— Pista!

— Na...

— Az enyim már csicsog.

— No...

— Essön bele abba a váradi vargába a rossz férőg...

— Váradon vötted?

— Őt pengőé az őszön...

— Városi munka, — legyintett Pista a kezével. — Ismeröm.

— A tied állja?

— Ugy, ahogy.

Aztán késősen hozzá tette:

A harmadik telet taposom vele.

— Fajsi Lacinak van egy, a mán négy esztendő.

— Szöröncsés embőr. Azt mondom, szöröncsés embőr.

Mikor a második körrel is végeztek, az urak bementek a remetei erdőszlakba früstökölni.

A hajtók is összeverődtek az erdő szélén. Egyik másik szót vetett a csizmákra, meg az időre.

Hát furcsa is az, hogy három nap alatt az öt-hat forintos csizmák tönkre mentek s ez idő alatt a magok kenyerin kerestek a hajtók egy forint husz krajcárt.

(Folyt. köv.)

Az érvényben levő szervezet szerint a magyar iparoktatás egyaránt foglalkozik a jövő iparosnemzedék nevelésével és a gyakorlatban dolgozó iparosok továbbképzésével. Előbbi célt iparostanonciskolák szolgálják, utóbbit pedig az által iparkodóknak elérni, hogy az iparossegédek az ipari szakiskolákat látogatják felső ipariskolákban üzemvezetőket gyári tisztviselőket és műszaki rajzolókat képeznek. Ezenkívül vannak továbbképzésre szolgáló ipari tanfolyamok a háziipar céljait szolgáló nőipariskolák és kézművesiskolák.

A rajzoktatás fokozott figyelemben részesül s nemcsak az iparcikkek készítőiben hanem az ipari készítmények fogyasztóiban is iparkodik felkelteni az ipari munkásság megbecsülésének és helyes megítélésének gondolatát.

Mivel számos példa igazolja, hogy a gyakorlati ember éppen azért nem tud kellőképpen boldogulni, mert nélkülözi a megkívánt műszaki készséget, azért az ipar fejlesztésétől nem lehet külön választani a tudományos alapra fektetett gyakorlati módszerek fejlesztését.

Az iparosnevelés egyik legfontosabb problémája a tanoncintézmény s azért a tanoncok képzése kérdése előtt nem lehet személt hunyni. E kérdés fontossága annál nagyobb, minél inkább növekedik azok száma, kik magukat függő viszonyban kézimunkával tartják fenn.

A tanoncügy nem csupán társadalmi, hanem ipari és pedagógiai kérdés is. Ennek megoldása azért nehéz, mert a műhelyekben és nagyipari üzemekben a tanoncok és fiatal ipari munkások nevelési viszonyai nincsenek tervszerű kapcsolatban az ipari gazdaság tulajdonképeni feladataival és az iparfejlesztés jól átfogott akciójával.

A tanoncintézmény nagy baja, hogy az ipari pályára lépő ifjakat a véletlen alkalmak irányítják.

Ezen csak úgy lehetne segíteni, ha lehetővé tételnek, hogy az ipari pályára lépő ifju tanoncoknak eleve mód nyujtának arra, hogy kipróbálják, milyen mesterségre volna nekik legnagyobb hajlamuk és képességük.

Csak így lehetne elérni, hogy az ifjak termelőképes egyénekké váljanak s hogy a legkisebb rendű munkakörben dolgozó munkás is át legyen hatva a művelődés érdekeit szolgáló intézet példájától s szellemétől, mert ellenkező esetben a haladás nagyon is kétségessé válik.

UJDONSÁGOK.

— Főispánunk és a hadtestparancsnok. Meixner Hugó altábornagy, a temesvári VII. hadtest parancsnoka dr. Cicatricis Lajos főispán urhoz intézett átiratában a közös hadsereg valamint a honvédség csapatainak és intézeteinek a vármegye területén történt elszállásolása alkalmával úgy a hatóságok, mint a közönség részéről tanúsított buzgó támogatásáért és szíves vendégszeretetéért az összes résztvevők nevében szívélyes köszönetét fejezte ki.

— Őszi táncestély. A „Csongrádi Iparosifjusági Közművelődési Egyesület” ma este a „Polgári Kör” nagytermében záslóalapja javára, 1 korona beléptidij mellett táncvigalmat rendez. — A székekörű érdeklődésből ítélve a Cs. Ip. K. E. ezen mulatsága megint sikeresnek ígérkezik.

— Bezárt ovoda. A városban a tifuszjárvány fellépett és — kanyaróban igen sok gyerek fekszik betegen. E miatt az Iskola utcai ovodát a hatóság bezáratatta.

— Nehéz a közlekedés a Tiszán. Az ideai emberemlékezete óta nem látott őszi áradás rendkívül megnehezíti a tisztántuli közlekedést. Tudvalevő tény, hogy a tengerit a mentesített területen most török és rengeteg nagy termés van, amit át kellene szállítani. De ezen a tengeren keresztül csak a csodával határos viszonyok között lehetséges. Csakis csolnakokon, dereglyén és vontató hajókon. Igazán elismerésünket kell kifejeznünk a tisztai hid alkalmazottaival szemben, kik naponként rengeteg népet szállítanak keresztül a Tiszán és e mellett a nehéz körülmények mellett is gyorsan, pontosan, lelkiismeretesen. Tény az, hogy az át- és visszaszállításnál semmiféle tolongás, vagy osztozkodás nincs. Eppen ezért figyelmébe ajánljuk a t. előljáráságnak, hogy ezek a révések, akik emberfeletti munkájukat pontos lelkiismeretességgel teljesítik a megfelelő jutalomba részesítesse.

— Szomorú szüret, szomorú kilátások. Már lapunk előző számaiban tárgyaltuk az inséges esztendő szomorú következményeit. Mert: midőn a szüretnek csufolt böngézés befejezést nyert, még veszedelmesebbnek látjuk a kisgazdák, különösen a homoki szőlőbirtokosok helyzetét. Annyit egész határozottan irhatunk, hogy akár hány egy pár százholdas terület van, ahol száz hold szőlőföldön 5 hektóliter bort nem szürettek. A tőkék tökéletesen kipusztultak és helyettük cigányparával van benőve a régi bortermő terület. Ezzel szemben a hajmeresztő a drágaság, ami még fokozódni fog a balkáni háboru miatt. Pusztulni, veszni indul ez a tejjel-mézrel folyó ország népe. Hol, ma már csak a mű-hazafiság, a svihákoskodás üli orgáját. Ezzel a kérdéssel majd foglalkozni fogunk nem csak e lap hasábjain: hanem a legközelebbi vármegyei közgyűlésen is: mert hát még sem járja, hogy ilyen szomorú viszonyokat komédiával üssönök agyon busásan fizetett honatyáink.

— Miért drága a nyul? Laptársunk a „Csongrádi Ujság” m. számának vezércikkében a csongrádi piac drágaságával foglalkozva cikkében a helybeli „Vadásztársulat”-ot is megcsipkedi midőn a következőket írja: *A vadnyúl darabja Budapestén 340—360 fillér, mivel egy nyul átlag 3—4 kilogramot nyom, klgramja 1 koronába kerül. Csongrádon azonban, hála legyen a nagyobbbrészt népparátokból álló vadásztársaság bölcsességének, még pénzért sem lehet kapni.*

Hát, hogy mennyire ok nélkül csipkedi meg t. laptársunk a Csongrádi „Világlap” (Ezzel a címmel azért ruházzuk fel, mert bennünket nem régiben „Kis-korú”-nak nevezet) a Csongrádi Vadásztársulat vezetőségét, hát tényekre hivatkozunk. U. i. azzal a váddal, hogy a vadásztársulat nem helyben, hanem vidéken árusítja el a lövött nyulakat és így a helybeli publikum pénzért sem jut vadnyulakhoz már régebben illették a társulat vezetőségét. Ekkor a társulat elhatározta, hogy a társasvadászatokon elejtett nyulak és egyéb vadak egy részét mérsékeltébb áron itt értékesíti, csak azért, hogy helybeli fogyasztó közönség olcsó vadpecsenyéhez juthasson. Egy esetben 30 darab nyulat vitettek a helybeli piacra és abból Egressy postamester ur 2 drbot vett meg, a többi a társulat nyakán veszett. Máskor 150—200 darabot bocsájtott a társulat áruba és 160—180 fillérért 3—4 kgramos nyulakat csak nagy nehezen birt értékesíteni.

Mondjuk meg az igazat: a helybeli vadhusért rajongó publikum a nyulakat

SALVATOR kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, kösvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES AGOST Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Püdfol-rakpart 8.

orvvadászoktól szokta beszerezni: mert azok kénytelenek sutytyonban olcsón áruba bocsájtani. A másik része meg hozzá van szokva a régi jó világhoz, midőn a nyulat ajándékba kapta akkor: mikor még a Csongrád összes határát 90 frtért bírta haszonbérbe a régi vadásztársulat. Most azonban: midőn egy-egy társulati tag többet, mint 300 koronát fizet a haszonbérért, hát bizony nem igen vesztegetik a nyulakat ajándékba. Tessék megadni érte azt az összeget, amit a kofa megad, hát akkor torkig eheti magát a panaszkodó nyulpástétommal.

— **Egyleteink pangása.** Köztudomású dolog, hogy a községben alakult egyesületek egynémelyike nem bír hívatása magaslátára emelkedni. Így sinylődik a többek között a dalárda-egyesület, a tűzoltó-egyesület és nem mutat fel valami nagy munkásságot a jótékony nő-egylet sem, mert alapszabályainak 2. és 3. §-ait nem igen tartja be s így a közjótékonyosság terén nem működik oly mértékben, mint az tőle méltán elvárható volna. A csongrádi egyesületek működésére legközelebb visszatérünk.

— **Gőzgépezők és kazánfűtők** legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden október hó 20. napján d. e 9 órakor a szegedi (felső ipariskolában) fognak megtartani. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Boldogasszony-sugárút 18.) beküldendők.

— **Az új bor.** Hiába híresztelik a rossz nyelvek az idej borról, hogy rossz, azt valami S. M. nevű polgár még sem fogja elhinni, mert ő nem sokat ivott ugyan, de azért csupa jó kedvből az utcán olyan takaros botrányt csinált, hogy a rendőrség feljelentette.

— **Tűz.** Folyó hó 1-én Kajtár Pál 589. számú tanyáján egy boglya szalma ismeretlen okból kigyulladt és teljesen leégett. Biztosítva volt.

— **Szerencsétlenül járt tanonc.** Folyó hó 5-én Drahotá Szabó István Sineger Vendel tanonca a huzó géphajtással foglalkozott és olyan szerencsétlenül járt, hogy a gép a jobb kezéről az újat lessakitotta.

— **Hangos legények.** Folyó hó 6-án Szólik Lajos, Lackó István és Tantusz Imre suhancok csupa hengecsből (ittak ugyan egy kis bort is) olyan éktelen kiabálással mentek végig az utcán, hogy a rendőrségnek kellett közbelépni. Feljelentettek. — Ugyancsak 6-án Török Péter és Balázs István a Goldberger-féle vendéglőben csinált botrányt azért: mert a többi legények nem adtak nekik pénzt kölcsön mulatozásra, székekkel, botokkal támadtak a többi legényeknek. Az oda siető rendőr választotta szét a verekedőket. Ezeket is feljelentették.

— **Tolvaj suhanc.** Tóth György új utcai lakos suhanc kerékszeget akart

lopni és hogy ebbeli szándékát megvalósítsa, elment Sinkó Pál szentesi köruti műhelye elé. A mester éppen akkor nézett ki az utcára, mikor a suhanc a kocsik között manipulált, rá is szólt, de még neki állt feljebb és olyan patáliát csapott, hogy a rendőr is figyelmes lett és utcai botrányért feljelentette.

— **Megkerült lóköti.** Még augusztus hó 6-án virradóra Faragó Antaltól egy lovat, kocsit és két lóra való szerszámot akkor ismeretlen tolvaj ellopott. Soós Imre járási őrmester erélyes nyomozásának sikerült a lopott tárgyakat visszaszerelni, a tettest Földes Márk notórius lóköti személyében elfogni, akit a felettes hatóságnak feljelentett.

Az én Öregem

is mindig azt mondta, hogy szeplők elütésére, valamint finom, puha bőr és fehér telnt elérésére és megővésére nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpferd“ liliomtejszappan. Védjegye. „Steckenpferd“, készíti Bergmann et Co. cég Tetschen a.E. — Kapható minden gyógyszerár- drogéria- illatszertár s minden szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér. — Hasonlóképpen csodálatosan beválik a Bergmann féle „Manera“ liliomtejkrem fehér és finom női kezek megővésére, ennek tubusa 70 f-ért mindenütt kapható.

— **Iskolaszanatórium tengerparton.** A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület a magyar tengerparton; Cirkvenicán iskolaszanatóriumot és üdülőházat létesített amelyben oly fertőző betegség egyáltalán nem szenvedő, gyöngéledő lábadozó, gyöngéledő leány és fiu tanulónyernek csekély díjért kitűnő el látást, és leggondosabb felügyeletet, akik tisztán a klíma és a tenger állandó hosszabb használata által teljesen visszanyerik az egészségüket és megmentetnek az élet számára. Az üdülőház ennél fogva állandóan nyitva tartatik a növedékek végül tanulmányaikat is a D.M.K.E. iskolaszanatóriumba és az év végén a szomszédos fiúmei áll. iskolába tesznek vizsgálatot. Nyáron minden hely be van töltve az üdülőházban annyira hogy a D.M.K.E. gyönyörű kétemeletes épületben tanárnok felügyelete alatt a lányok nyernek elhelyezést a fiuk számára pedig mindig külön villát kénytelen bérelni a kulturegyesület. Télen azonban annyi hely van D.M.K.E.-ben, hogy minden év szeptember havától június haváig üdülő felnőtteket és családtagokat is felvesz a D.M.K.E., csegély díjért gyönyörű szobákat és kitűnő ellátást ad. Az iskolaszanatóriumban és üdülőházban felvételtől a D.M.K.E. főtűkái hivatalában/Budapest, István-ut 81) lehet bármikor fordulni.

5421/1912 szám végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csongrádi kir. járás-

biróságnak 1912 évi Sp 318/2 számú végzése következtében Dr Selmeczy István csongrádi ügyvéd által képviselt Halmazsán János javára 111 k 30 f. s. jár. erejéig 1912 évi szeptember hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 121 koronára. becsült következő ingóságok, u. m. szobabutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csongrádi kir. járásbiróság 1912-ik évi V 357/1 számú végzése folytán 111 kor. 30 fill. tőkekövetelés, ennek 1912 évi július hó 25 napjától járó 5 % kamatai, eddig összesen 56 kor. 46 fill. bent bíróilag már megállapított költségek erejéig, Csongrádon adós lakásán Szentesi kör ut 23 sz. alatt leendő megtartására 1912 évi október hó 14-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t.-c. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltek.

Csongrádon 1912 évi okt. hó 1.

Pajor Zsigmond

kir. bir. végrehajtó.

— **Állami facsemeték adományozása.** Az állami facsemete-kertekből kopár és vízmosásos területek beerdősítésére a termelési költségek eleagedésével adnak facsemetéket. Csupán a csemeték kiszedéseért csomagolásáért kell fizetni ezrenként 1 koronát. A vasuti szállítási díj a megrendelőt terheli. Kisbirtokosoknak, akiket anyagi erejükhöz képest az 1 kor. költség is aránytalanul terhelné, az illetékes erdőfelügyelő igazolásra alapján elengedik a költséget. Az ilyen erdősitésekre szükséges csemeték kiadása után még felmaradó készletek másféle erdősitési célokra osztják ki, de csak a termelési költségek megtérítése ellenében. A csemeték 1 évesek, 2 évesek és 3 évesek. A termelési költség a csemeték szerint 1000 darabonként lucfenyőnél 60 fill., 1 K és 1 K 40 fill., erdei fenyőnél 80 fill., 1 K 40 fill. és 2 K. jegenye-fenyőnél és fekete-fenyőnél 1 K, 1 K 60 fill. és 2 K 20 fill., vörösfenyőnél 1 K, 20 fill., 2 K és 2 K 80 fill. Más csemeték csak 1 és 2 évesek kaphatók. Termelési költség tölgyfánál 3 és 4 K, kőris-, juharakác- és szilfánál 2 K 50 fill. és 3 K 80 fill., diófánál 10 és 16 K, szelid gesztenyefánál 8 és 12 K. Szegényebb sorsu kisbirtokosoknak, az erdőfelügyelőség igazolása alapján, a termelési költségekből 50 százalék engedményt adnak. Az ingyen kiosztott csemetékkal beültetett területek véderdőkül kezelendők és tekintendők. A folyamodványok december hó 1. napjáig az illetékes erdőfelügyelőségekhez adandók

A köhögés.

Egyike ama számos apró bajnak, a melyet eleinte nem szoktunk figyelemre méltatni. Hogy ez milyen helytelen eljárás, azt az orvosok és a betegek egyaránt bizonyíthatják, a kik már kétségbe vonják a gyógyulás lehetőségét, noha a betegség csak könnyű köhögéssel kezdődött. Ha tüzetesebben érdeklődünk egy ilyen szájalomra méltó emberfia iránt, a legtöbb esetben azt hallhatjuk, hogy aránylag rövid idővel ezelőtt még egészséges sőt viruló egészségű ember volt. Egyszer valahogyan meghűlt, köhögni kezdett s a köhögés makacsul tartotta magát. Az azelőtt egészséges étvágy megcsökken napról napra, az erő hanyatlani kezdett, az arc sápadtabb lett s az orvos, akit végre mégis megkérdezték, megállapította a tü-

dőbajt, amely kitörőben van, vagy ki is tört már, s a melynek gyógyítása tudvalevően sok nagy akadályba ütközik. A betegségnek ezt a szomorú lefolyását százszor és ezerszer hallhatjuk. S ha nem is von mindig maga után ilyen nagyon szomorú következményeket, annyi bizonyos, hogy a hosszan tartó köhögés ritkán marad elszigetelten, hanem maga után vonja a légzőszervek legkülönfélébb megbetegedéseit. A népnek tehát akkor is, mint sok más esetben, igaz van, amikor gyanus köhögésről beszél. De a legnagyobb bizalmatlansággal kell nézünk a köhögést olyankor is, amikor egészséges, robusztus embereknél mutatkozik, valóságos meg kell döbbenünk tőle, ha gyöngébb, vagy éppen örökletesen terhelt embereknél vesszük észre. Ezeknél csak a rögtönös és célszerű kezelés hátríthatja el

a később csaknem teljes biztonsággal fölépülő tüdőbajt, Ha ezt a tényt mindenütt tudnák és figyelembe vennék, sokkal kevesebb könnyet ejtenénk drága hozzátartozóink elvesztéséért, akiket javakorban szakitott el tőlünk a halál. Ha valamikor úgy ebben az esetben igazán beválik az igazság hogy könnyebb a betegséget megelőzni mint meggyógyítani. És a megelőzés olyan könnyű lenne, ha a sok fölkinált szer közül ki tudnánk válogatni az igazit! Ezért kérdezzék meg az orvosát aki bizonyára Sirolin „Rochet“ fog rendelni, amelynek segítségével minden köhögés és kezdődő tüdőbaj a leggyorsabban és a legtartósabban gyógyítható. A gyógyszerárban kérje nyomatékosan: Sirolin „Rochet“

be. Gyümölcsfák adományozását a legközelebbi állami gyümölcsfaiskola vezetőségénél kell kérni.

— Szőlővesszők eladása állami telepekről. Az állami szőlőtelepeken termesztett szőlővesszőket és szőlőoltványokat kizárólag hazai szőlőbirtokosoknak adják el. Amerikai fajta szőlővesszők ára: I. osztályu sima vesszők ezre 16 korona, II. osztályu sima vesszők ezre 8 korona; I. osztályu gyökeres vesszők ezre 32 korona, II. osztályu gyökeres vesszők ezre 16 korona. Európai börttermő-fajta szőlővesszők ára: I. osztályu sima vesszők ezre 10 korona, II. osztályu sima vesszők ezre 5 korona; I. osztályu gyökeres vesszők ezre 20 korona, II. osztályu gyökeres vesszők ezre 10 korona. Csemege-fajták: I. osztályu sima vesszők ezre 16 korona, II. osztályu sima vesszők ezre 8 korona; I. osztályu gyökeres vesszők ezre 32 korona, II. osztályu gyökeres vesszők ezre 16 korona. A gyökeres fás szőlőoltványok ezre 240 korona. A sima, zöld szőlőoltványok ezre 120 korona. A szállítási összes költségek benne vannak az árakban. Egyedül a vasúti vitelár terheli a vevőt. A vételajánlatokat november hónap végéig kell beadni a kerületi szőlészet- és borászati felügyelőkhöz, illetőleg vincelléris-kolai igazgatóságokhoz. A szétküldés a vevők óhajta szerint vagy öszszel, vagy tavasszal történik. Egy-egy ajánlattevőnek 20.000 darab sima, 10.000 darab gyökeres szőlővesszőnél és 8000 darab szőlőoltványnál többet nem adnak.

Eladó földbirtok.

Csongrádon a „Mentett rét”-ben fekvő Dr. Ecsery Lajos szentesi lakos ügyvéd és neje tulajdonát képező 52 hold elsőrendű szántóföld, amely legnagyobb részben herével van bevetve s a herének kis holdja 150 korona évi bérért bérebe van adva, apróbb parcellákban azonnal eladó.

Értekezni lehet a megbízott

Dr. Rásonyi Papp Pál és

Dr. Rásonyi Papp Miklós ügyvédek irodájában Csongrádon

Milliók

használják

KÖHÖGÉS

rekedtség, katarús, elnyálkásodás, görcsök és számarköhögés ellen a

KAIZER-féle

Mell Kamarellát a 3 hársfával

6100 bizonyítvány orvosok és magánosoktól kezkesedik a biztos eredményt.

Nagyon kellemes és jó ízű cukorka.

Csomagja 20—40 fillér. Dobozban 60 fillér.

Kapható:

Berkovics Mór és Barna Henrik gyógyszerészeknél Csongrádon

Fényképészet!

Aki szép tiszta művészi fényképet óhajt, forduljon Gárdi Imre cs. és kir. udvari fényképész — utódjához, Straha Rezsőhöz, Csemegi Károly u. 4. Menyasszonyi felvételek rendkívüli olcsó árak mellett. Műterem újítva, modernül villany erőre berendezve. Színes képekbe specialista.

B. pártfogást kér fenti

Tisztelettel éresitem a t. könyvvásárló közönséget, hogy a 27 év óta fenálló üzletemben a legújabb kiadásu

iskolakönyvek

rajz és írószerek, író és hanggyézfűzetek, színes és fekete ironok, palatáblák, gummik, színes és fekete tinták, tollak, spongyák doboz és táska levélpapírok, víz és olajfestékek a legjutányosabban csakis nálam kaphatók.

kölcsön könyvtár

ifjusági iratok

képes levelező lapok

nagy választékban olcsón kaphatók.

N y o m t a t v á n y o k a t

mélyen leszállított árban csinosan és ízlésesen készítek.

Nagy raktárt tartok

imakönyvekből

melyeket olcsón árusítok.

Hegedüket,

hurokat és egyéb hegedű felszereléseket jutányos árban árusítok.

A t. közönség szíves pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Weisz Márk

nyomdatulajdonos.

Műhímzési tanfolyam.

Van szerencsém a t. közönségnek szíves tudomására adni, hogy e hó 20-án

géphímzési tanfolyamot

nyitok és a legkülönfelebb díszmunkákat u. m. lapos hímzés, ajour és áttörések, zsinórozás, Madeira, Richellieux, fehér és monogramhímzéseket rövid időn belül mindenki díjtalanul elsajátíthat.

Felkérem tehát mindazokat, akik e szép hímzéseket megtanulni szándékozzák, szíveskedjenek nálam jelentkezni. Raktáron tartok minden rendszerű s a legjobb fajta varrógépeket, csekély havi törlesztésre, felelőség és 5 évi jótállás mellett.

A t. közönség nagyrebecsült pártfogását továbbra is kérve maradtam

teljes tisztelettel

Regner Zsigmond

műgépész.

Tanoncz!

Egy jó házból való fiu **Medgyesi Ferencz** szabó mesternél **tanonczul** teljes eltátással **azonnal** felvétetik.

Ház eladás.

Kossuth Ferencz utca 12. számú **Vadász Károly**-féle ház szabad kézből kedvező feltételek mellett **eladó**. Értekezhetni a tulajdonossal a helyszínén.

Eladó földbirtok:

A Sarki Molnár Sándor és Lajos szentesi lakosok tulajdonát képező a szentesi „Bökény”-ben (a Nagy-rét mellett) fekvő 150 hold, továbbá a kistőkei és nagytőkei szelben (Jámborhalmi vasúti megállónál) fekvő 26 hold első osztályu föld akár egy tagban, akár parcelláknaként eladó. Értekezni lehet

Dr. Rásonyi Papp Pál

és

Dr. Rásonyi Papp Miklós

ügyvédek irodájában Csongrádon.

Schvarcz József és Társa

Budapest. Váci-körut 53. — Alapítási év 1884.

S Z A B A D A L M A Z O T T

Ventzki gőztakarmány-füllesztő

65, 100, 1600, 300 és 620 liter ürtartalom.

Fülleszt 40—60 perc alatt.

Hordeozható Pálinkafőző Üstök

100, 400 liter ürtartalom.

Az új szeszadótörvény előírásai szerint.

Angel marha és lónyiró gépek és ollók.